

50101301 : สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : สมัยทวารวดี / พระโพธิสัตว์

กาณญา การเหตุ : พระโพธิสัตว์ที่พบในเมืองโบราณสมัยทวารวดี ที่ตั้งอยู่ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.ผาสุข อินทราวุธ. 151 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาลักษณะทางประติมากรรม การกำหนดอายุของพระโพธิสัตว์เพื่อให้ทราบถึงคติความเชื่อตลอดจนการเคารพนับถือและการสร้าง

เนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 บท บทแรกจะกล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาและวิธีการดำเนินการวิจัย บทที่ 2 กล่าวถึง เมืองโบราณสมัยทวารวดีและคติความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือพระโพธิสัตว์ บทที่ 3 กล่าวถึงหลักฐานการพบพระโพธิสัตว์ในเมืองโบราณสมัยทวารวดี และร่องรอยของศาสนาพุทธมหายานในภูมิภาคตะวันตก บทที่ 4 กล่าวถึงการวิเคราะห์และสรุปผล

ผลการวิจัย พบว่า

1. คติความเชื่อศาสนาพุทธมหายานในภาคใต้ ซึ่งเป็นสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ 13 – 18) ได้แพร่หลายเข้ามาในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก ซึ่งช่วงนี้จัดเป็นศรีวิชัย

2. พระโพธิสัตว์ที่พบในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น พระโพธิสัตว์ปัทมปาณี เศียรพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระสยามดารา พระดารา 18 กร พระโพธิสัตว์โลกนาถ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรและพระโพธิสัตว์มหาสาปราชปะตะ ซึ่งเป็นสำริดทั้งหมด จังหวัดราชบุรี เช่น พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระโพธิสัตว์วัชรปาณี พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ครึ่งองค์ ส่วนองค์ของพระโพธิสัตว์เศียรของพระโพธิสัตว์ และเทวดาหรือพระโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นดินเผา ปูนปั้นและสำริด จังหวัดนครปฐม เช่น พระโพธิสัตว์เมตไตรย และเศียรพระโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นสำริดและปูนปั้น และจังหวัดเพชรบุรี เช่น พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร และพระโพธิสัตว์กษิติครรภ์ ซึ่งเป็นปูนปั้น

ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50101301 : MAJOR : HISTORICAL ARCHAEOLOGY

KEY WORD : BODHISATTVA FIGURES FOUND FROM DVARAVATI TOWNS LOCATED ON THE WESTERN SIDE OF THE CHAO PHRAYA BASIN

KHANJANA KARAKATE : BODHISATTVA FIGURES FOUND FROM DVARAVATI TOWNS LOCATED ON THE WESTERN SIDE OF THE CHAO PHRAYA BASIN. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : 151 pp.

Bodhisattva Figure found from Dvaravati Town located on the western side of the Chao Phraya Basin.

The objective of this independent study was to discover of the style, ancient and identity of Bodhisattva sculpture found from Dvaravati towns located on the western side of the Chao Phraya Basin, including to discover of its concept of construction and worshipping.

The result of this study provide us the informations that the Mahayana Buddhism has already been introduced in the southern of Thailand in Sri-Vijaya period and then spread to Dvaravati towns located on the western side of the Chao Phraya basin in 8th – 13th centuries A.D.

There were many Bodhisattva sculpture found in the Western side of the Chao Phraya Basin. In Suphanburi province, many of Bodhisattva and fragment found in this area, such as the bronze sculpture of Bodhisattva Patamapani, the head of Bodhisattva Avalokitesvara, the bronze sculpture Syamtara, 18 handed sculpture of Tara, Bodhisattva Lokanat, Bodhisattva Avalokitesvara and Bodhisattva Mahasthaprapta,

In Ratchaburi province found many Bodhisattva sculpture and fragments such as the sculpture of Bodhisattva Avalokitesvara, Bodhisattva Vajrapani and many fragment of the body and head of Bodhisattva and the fragment of Deva. All sculpture and fragment found in Ratchaburi province were made from bronze, terracotta and stucco.

In Nakornpathom province found many Bodhisattva sculpture, especially the bronze sculpture of Bodhisattva Maitreya and many stucco fragments of the Bodhisattva. And in Petchaburi province also found the stucco sculptures of Bodhisattva Avalokitesvara and Bodhisattva Kasitikarbha.